

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-S.431.1.4.2013

Warszawa, 4 września 2013 r.

**Pan
Czesław Marian Zalewski
Wójt Gminy Sterdyń**

**Urząd Gminy w Sterdyni
ul. T. Kościuszki 6
08-320 Sterdyń**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ kontroler Magdalena Baka – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli w Delegaturze w Siedlcach Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadziła w dniach od 10 do 14 czerwca 2013 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Sterdyni z siedzibą przy ul. T. Kościuszki 6.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego działalności Urzędu Stanu Cywilnego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 8 sierpnia 2013 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą zarejestrowano 70 aktów stanu cywilnego², przyjęto 424 wnioski o wydanie odpisów aktów z ksiąg stanu cywilnego³ oraz wydano 6 decyzji⁴ na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁵. Nie wydawano decyzji na podstawie ustawy o zmianie imienia

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.).

² Sporządzono 2 akty urodzenia, 20 aktów małżeństwa oraz 48 aktów zgonu.

³ Przyjęto 409 wniosków o wydanie odpisów skróconych i 15 wniosków o wydanie odpisów zupełnych.

⁴ Wydano 6 decyzji, w tym: 3 decyzje w sprawie sprostowania oczywistego błędu pisarskiego, 1 decyzję dotyczącą uzupełnienia aktu stanu cywilnego oraz 2 decyzje dotyczące wpisania aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą do polskich ksiąg stanu cywilnego.

⁵ Ustawa z dnia z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264, z późn. zm.).

i nazwiska⁶, ani zaświadczeń na podstawie art. 71 i art. 79 pkt 2 i 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Badaniu poddano 38 aktów stanu cywilnego, 6 decyzji administracyjnych oraz 45 wniosków o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego.

Akty stanu cywilnego sporządzano zgodnie z właściwością miejscową, określoną w art. 10 - 15 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, pismem ręcznym, bezpośrednio w księgach stanu cywilnego. Akty oznaczono kolejnymi numerami oddzielnie dla każdego rodzaju aktów, z zastosowaniem zasady, że numerację rozpoczyna się na początku danego roku kalendarzowego od numeru 1 i kończy numerem nadanym ostatniemu aktowi na dany rok, z zachowaniem wymogów określonych w § 2-3 i § 5 rozporządzenia w sprawie sporządzania aktów stanu cywilnego⁷, a także zgodnie z wzorami określonymi w załącznikach nr 1, 2 i 3 do powyższego rozporządzenia. Księgi stanu cywilnego prowadzono w jednym egzemplarzu oddzielnie dla każdego rodzaju aktów, zamykano poprzez wpisanie stosownej adnotacji na następnej stronie księgi po ostatnim sporządzonym akcie stanu cywilnego w danym roku kalendarzowym z zachowaniem wymogów określonych w art. 23 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego oraz § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sporządzania aktów stanu cywilnego.

Odpisy aktów stanu cywilnego wydawano osobom uprawnionym do ich otrzymania, zgodnie z art. 83 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Dla aktów stanu cywilnego prowadzono akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, według kolejności ich sporządzania, oznaczając numerem nadanym aktowi stanu cywilnego zgodnie z wymogami określonymi w § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sporządzania aktów stanu cywilnego. W aktach zbiorowych znajdowały się dokumenty mające wpływ na treść lub na ważność aktów stanu cywilnego, włączone do akt po dokonaniu na ich podstawie odpowiednich wpisów w księgach stanu cywilnego zgodnie z § 15 ust. 3 ww. rozporządzenia. Do poszczególnych rodzajów aktów stanu cywilnego prowadzono oddzielnie skorowidze alfabetyczne, wpisując w nich dane określone w § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Księgi stanu cywilnego, skorowidze alfabetyczne oraz akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego przechowywane były w pomieszczeniu zapewniającym ich należyte zabezpieczenie przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich, [REDAKTURA], [REDAKTURA], stosownie

⁶ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz. 1414, z późn. zm.).

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. Nr 136, poz. 884, z późn. zm.).

do wymogów § 22 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sporządzania aktów stanu cywilnego. Archiwizacja ksiąg stanu cywilnego wraz z aktami zbiorowymi odbywała się zgodnie z regulacjami określonymi w § 28 rozporządzenia w sprawie zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, tj. po upływie 100 lat od ich zamknięcia.

Poddane badaniu decyzje zostały wydawane zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową organu, z zachowaniem terminów określonych art. 35 kpa⁸, a także doręczone stronom za pokwitowaniem ze wskazaniem daty doręczenia, zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 oraz art. 46 § 1 kpa. Za wydanie decyzji pobrano od wnioskodawców opłaty w wysokościach określonych w ustawie o opłacie skarbowej⁹.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na prowadzeniu księgi urodzeń przez okres 13 lat, tj. od roku 2000. Działaniem takim naruszono zasadę określoną w § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sporządzania aktów stanu cywilnego, zgodnie z którym *„Urząd stanu cywilnego, który w danym roku kalendarzowym nie wykorzystał wszystkich stron zawartych w księdze stanu cywilnego, może księgę tę wykorzystywać w latach następnych, nie dłużej jednak niż przez okres 5 lat”*.

Ponadto stwierdzono, że decyzją oznaczoną USC.5352.1.2012 dokonano uzupełnienia aktu urodzenia sporządzonego w księdze urodzeń na 2012 rok pod poz. 2 – o dane dotyczące miejsca urodzenia rodziców dziecka, pomimo wniesienia podania o uzupełnienie aktu o nazwiska i nazwiska rodowe rodziców dziecka, tj. niezgodnie z wnioskiem strony. Zgodnie z art. 61 § 1 kpa *„Postępowanie administracyjne wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu”*. Określenie żądania należy do wnoszącego podanie, a w przypadku, gdy charakter wniesionego pisma budzi wątpliwość, organ ma obowiązek wyjaśnić rzeczywistą wolę strony. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 63 § 2 kpa, wnioskodawca w podaniu określa jego przedmiot, a w razie wątpliwości – sprecyzowanie żądania należy do strony, zaś organ administracji publicznej nie jest uprawniony do samodzielnego sprecyzowania treści żądania. Działanie takie mogłoby doprowadzić bowiem do zmiany żądania, wbrew intencji wnoszącego podanie. W opisanym przypadku wydane rozstrzygnięcie nie było zgodne z żądaniem strony, pomimo że z treści decyzji wynika, że jest ona zgodna z wnioskiem, co było podstawą do odstąpienia od sporządzenia uzasadnienia.

⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).

⁹ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1282, z późn. zm.).

Ponadto w ww. decyzji nie wskazano jednej ze stron, w tym przypadku przedstawiciela ustawowego jakim jest ojciec dziecka – zgodnie z regulacją zawartą w art. 28 oraz 61 § 4 kpa „Stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek” oraz „O wszczęciu postępowania (...) na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie”.

Stwierdzono również, że osoba pełniąca funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego nie posiadała wyższego wykształcenia prawniczego lub administracyjnego wymaganego dla tego stanowiska, o którym mowa w art. 6a ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Zgodnie z ww. przepisem do zajmowania ww. stanowiska konieczne jest ukończenie studiów prawniczych lub administracyjnych i uzyskanie tytułu magistra lub ukończenie podyplomowych studiów administracyjnych¹⁰.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania dotyczącego działalności Urzędu Stanu Cywilnego w zakresie:

- sporządzania aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego do aktów małżeństwa i aktów zgonu, akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, skorowidzów alfabetycznych do aktów stanu cywilnego, kompletności elementów decyzji wydanych na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, terminowości wydawania decyzji, realizacji obowiązku pobrania opłaty skarbowej za wydane decyzje oraz odpisy, prawidłowości doręczania decyzji, a także przechowywania i zabezpieczenia ksiąg stanu cywilnego, akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego i skorowidzów alfabetycznych – ocenia się **pozytywnie**,
- prowadzenia ksiąg stanu cywilnego do aktów urodzenia – ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuje Pana Wójta do podjęcia działania w celu wyeliminowania stwierdzonej w trakcie kontroli nieprawidłowości, tj. prowadzenia księgi urodzeń nie dłużej niż przez okres 5 lat, zgodnie z zasadą określoną w § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sporządzania aktów stanu cywilnego.

¹⁰ Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 19 września 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 182, poz. 1121) ww. wymogu „(...) nie stosuje się przez 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (...)”, tj. do dnia 29 października 2014 r.

Ponadto zwracam uwagę Pana Wójta na potrzebę:

- prowadzenia postępowań w sprawie uzupełnienia aktów urodzenia wszczętych na wniosek – w granicach wyznaczonych treścią podania, a w przypadkach, gdy wola strony budzi wątpliwości – wyjaśniania jaka jest faktyczna treść żądania oraz dokumentowania tej okoliczności w aktach sprawy,
- wskazywania w decyzjach wszystkich stron postępowania, zgodnie z wymogiem określonym w art. 28 kpa,
- zawiadamiania wszystkich osób będących stronami w sprawie o wszczęciu postępowania, zgodnie z zasadą określoną w art. 61 § 1 i 4 kpa.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej¹¹ od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń i wykorzystania wniosków pokontrolnych.

z up. Wojewody Mazowieckiego
Joanna Zych
Zastępca Dyrektora Wydziału Kontroli

¹¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).